

„A narratíva maga a festés aktusa”

Beszélgetés Kaliczka Patríciával

NAGY CSILLA

– *Nógrád megyéből, Romhányból származol, jelenleg Budapesten élsz, alkotsz. Mennyire kötödsz a helyekhez, mennyiben meghatározóak számodra ezek a régiók?*

– Önmagában sem Romhányt, sem Budapestet, sokkal inkább e kettő közötti állandó „dimenzióátlépést” mondanám meghatározónak. Városban élve különleges dolog vidékinek lenni, fordítva ugyanígy. Két teljesen más valóságnak a részét képezni... Kicsit ahhoz hasonló ez nekem, mintha két országban élnék egyszerre. A folyamatos úton levés iránti kényszerem miatt már-már elengedhetetlennek is érzem a két valóság közötti ingázást. Seholy sem lenni 100%-al... Annak a tudata – akár Romhányban, akár Budapesten vagyok –, hogy mindig ott van a másik hely, ahova tovább lehet menni, kivételes szabadságérzetet ad. A szabadság megtapasztalásának jelentőségét – fizikai és szellemi szinten egyaránt – soha nem lehet eléggé hangsúlyozni, nemcsak az én, hanem minden ember esetében.

– *Generációd egyik elismert művésze vagy, Magyarországon kívül több európai nagyváros tárlatain is szerepeltek a képeid. Számos díjat elnyertél, legutóbb 2014-ben Derkovits alkotói ösztöndíjban részesültél. Hogyan emlékszel a pályakezdesedre? Milyen nehézségek/lehetőség mentén alakult a pályád?*

– A képzőművészeti festő szakja legalább annyira volt véletlen, mint tudatos döntés eredménye. Azért adtam be oda a felvételit, mert úgy éreztem, a művésze az az életpálya, ami a legnagyobb szabadságot adja az embernek. Azért festő szak, mert nem tudtam sosem igazán jól rajzolni, és a felkészítő

tanárom azt mondta, hogy ez a tudás a grafikára semmiképp, ellenben a festőre talán elég lesz. Elég volt. Az első év végére végtelen bizonyossággal és elszántsággal ruháztam fel magam, legalábbis ami a festészetet illeti. Az egyetem hat éve alatt Gaál József volt a mesterem. Az ő támogatása mellett Kis-Tóth Ferenc képzőművésszel és Mányoki Endre irodalmárral vált barátivá a tanár-diák kapcsolat, mindhármas támogatása felbecsülhetetlen ajándékot jelentett/jelent. Ugyanígy a családom biztatása és támogatása is... Szerencsére nem találtak semmi kivetnivalót a művészlétben, még úgy sem, hogy a saját lányukról volt szó.

Az egyetem utáni első két évben kapott díjak anyagi vonzata révén pedig lehetségessé vált, hogy elég legyen részmunkaidős állást vállalnom; illetve hogy visszaforgassam a tőkét, és pályázzak egy londoni művészeti vásárra, aminek köszönhetően úgy tűnik, több reményteljes kapcsolat veheti kezdetét a jövőben. Szóval lehetőség, az volt is, van is, lesz is bőven. A nehézségeket egész egyszerűen doppingszerként érzékelem, ha túl nehezek, akkor pedig nem koncentrálok nehéz mivoltukra, hanem teszem a dolgom természetesen.

– *Mi vagy ki az, ami inspirál, mit jelent nálad az alkotófolyamat?*

– Jelenleg az inspirál leginkább, ha jó képeket nézek. Múzeum falán, albumban, más festők, barátok műtermében. Utóbbiak azért is kedvesek, mert velük lehet beszélgetni, vitatkozni a festészeztől. Megvitatjuk egymás munkáit, tanácsot adunk egymásnak – egy jó közösségben, amilyen a mostani műtermem is, gyümölcsözően tud működni az ilyesmi.

Az alkotófolyamatnak van aktív és passzív része – aktív, amikor kenem a festéket, passzív minden egyéb tevékenység. Mosogatás közben, amikor nem tudok elaludni, reggel a buszon, minden percben ott lebeg a tudat falán, aztán néha előlép a függöny mögül, aztán vissza. De biztos állíthatom, hogy ez minden alkotótevékenységet folytatató emberrel így van, nem vagyok különleges ebből a szempontból (sem).

– *A képeid számomra tartalmilag nagyon sűrűek, mintha egy-egy történet szüzséi lennének. Hogyan jönnek létre a kompozíciók?*

– A kompozíciók több hónapnyi, akár évnyi érlelés eredményei. Sosem tervezem meg előre a látvány egészét, ellenben kiindulási pontként mindig van egy motívum, ami köré folyamatosan építem a képet. A festés folyamata során számtalan „hibát” halmozok fel, mivel sosem érzem elég jónak a technikai kivitelezést. Megszállottam hajszolom 'A' festői minőséget, és hasonlítom magam példaképeimhez: Velázquezhez, Goyához, Tizianohoz és Manet-hoz. Mivel e minőséget rendszerint nem sikerül elérni, folyton átfestem az aktuális kompozíciót. Ezt nem úgy kell elképzelni, hogy fehérre kenem a vásznat, hanem bizonyos részeket eltörölök, másokat meghagyok vagy továbbfestek. Minden „hiba” lényegében katalizátorként lendíti tovább a munkát. A narratíva maga a festés aktusa, egy folyamatos párbeszéd a

képpel. A motívumok nagy hányada önmagában a személyes életre reflektál, együttállásuk során már sok esetben valami teljesen más történetet kezd kibontani. Befejezettnek egy kompozíciót sem tekintek, legfeljebb abbahagyom a festést, ha úgy érzem, hogy egy hangulat/érzés/gondolat azzá a bizonyos „aha”-élménnyé sűrűsödött össze.

– *Min dolgozol most? Milyen terveid vannak?*

– Jelenleg túl vagyok egy páratlanul zseniális ésledi művésztelepen, nem akarván kizökkenni a munkából, a mindennapokat a műteremben töltöm. Rengeteg befejezetlen képem van, most ezeken dolgozom. Fontos dolog, hogy az ember minden nap fessen, még ha csak egy kicsit is. A festészetben nincs szabadnap, meg nyári szünet, az ember vagy csinálja, vagy nem, de ha csinálja, akkor folyamatosan ezen jár az agya. Máshogy nem megy.

A jövőt illetően: szeptember közepén Nyugat-Magyarországra utazom, meghívtak egy hathetes nemzetközi rezidenciaprogramra. Kapok műtermet és szállást, cserébe nem lesz más dolgom, mint festeni... Aminél jelenleg nem vágyom többre.

